

Suvestinė redakcija nuo 2020-05-09

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [17-789](#), i. k. 1122230ISAK000A1-52

Nauja redakcija nuo 2020-05-09:

Nr. [A1-386](#), 2020-05-08, paskelbta TAR 2020-05-08, i. k. 2020-09959

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KABAMŲJŲ IR PASTATOMŲJŲ PLATFORMINIŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2012 m. vasario 1 d. Nr. A1-52
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 5 straipsnio 1 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo“ 2.1.3 papunkčiu,

t v i r t i n u Kabamųjų ir pastatomųjų platforminių įrenginių priežiūros taisykles (pridedama).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

DONATAS JANKAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2012 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. A1-52
(Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2020 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. A1-
386
redakcija)

KABAMŲJŲ IR PASTATOMŲJŲ PLATFORMINIŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kabamųjų ir pastatomųjų platforminių įrenginių priežiūros taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato reikalavimus, kurių laikantis turi būti atliekama Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų parametrų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo“, 2.6.3 papunktyje nurodytų iš kabinos ar platformos valdomų variklinės pavaros kabamųjų ir pastatomųjų platforminių įrenginių (toliau kartu – platforminiai įrenginiai), kurių kėlimo aukštis didesnis kaip 3 metrai, nuolatinė priežiūra ir tikrinama jų techninė būklė.

2. Taisyklės netaikomos:

- 2.1. statybiniais keltuvams;
- 2.2. mobiliosioms darbinėms kėlimo platformoms;
- 2.3. gaisriniais keltuvams;
- 2.4. kalnakasybos šachtose sumontuotiems keltuvams;
- 2.5. neįgaliųjų keltuvams;
- 2.6. orlaivių pagalbinei antžeminei įrangai;
- 2.7. pakeliamajai operatoriaus vietai, kuri yra konstrukcinė kito įrenginio dalis;
- 2.8. ant krano kablų kabinamiems krepšiams;
- 2.9. pastoliams.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Darbinė platforma** – aptverta platforma (lopšys) arba kabamoji sėdynė, kurią su darbuotoju (-ais), darbo priemonėmis ir medžiagomis galima pakelti ar nuleisti į reikiamą darbo padėtį ir iš kurios atliekami darbai.

3.2. **Kabamasis platforminis įrenginys** – įrenginys, sudarytas mažiausiai iš darbinės platformos, laikomos lynais, pritvirtintais prie pakabos konstrukcijos, standžiai ar paslankiai sujungtos su statiniu, pavaros ir valdytuvų ir skirtas darbuotojams pakelti ar nuleisti į darbo vietas, kad jie atliktų darbą iš darbinės platformos.

3.3. **Modifikavimas** – esminių platforminio įrenginio charakteristikų pakeitimas: pavaros pakeitimas, kėlimo aukščio padidinimas, konstrukcijų sustiprinimas, padidinant jų keliamąją galią, taip pat kitoks pertvarkymas, dėl kurio padidėja ir persiskirsto apkrovos platforminiuose įrenginiuose mazguose ir darbinuose elementuose arba kuris turi įtakos stabilumui, nesvirumui, atsparumui ir tvirtumui. Modifikuojant turi būti laikomasi techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“ (toliau – techninis reglamentas „Mašinų sauga“), nustatytų reikalavimų.

3.4. **Pastatomasis platforminis įrenginys** – įrenginys, sudarytas mažiausiai iš standžios konstrukcijos bokšto (-ų), nejudamojo pagrindo ar važiuoklės, darbinės platformos, judančios išilgai bokšto (-ų), pavaros ir valdytuvų ir skirtas darbuotojams pakelti į darbo vietas, kad jie atliktų darbą iš darbinės platformos.

3.5. **Remontas** – sudilusių, sulūžusių ar dėl kitų priežasčių netinkamų naudoti dalių, mazgų keitimas ar taisymas, nekeičiant techninių platforminio įrenginio charakteristikų. Remontu nelaikomi modifikavimo darbai.

3.6. **Vardinė apkrova** – didžiausia darbinės platformos apkrova, kuriai suprojektuotas platforminis įrenginys.

3.7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, techniniame reglamente „Mašinų sauga“.

4. Platforminis įrenginys gali būti pradedamas naudoti, jeigu jis atitinka techninio reglamento „Mašinų sauga“ reikalavimus.

5. Standžiai su statiniu sujungtos pakabos konstrukcijos (pvz., bėgis ar bėgiai, dažniausiai sumontuoti stogo lygmenyje, kad laikytų ir nukreiptų kabamojo platforminio įrenginio pakabos įtaisą), prie kurios tvirtinamas kabamasis platforminis įrenginys (toliau – kabamajam įrenginiui skirta statinio konstrukcija), priežiūra atliekama vadovaujantis statybos techniniu reglamentu STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ patvirtinimo“ (toliau – Statinių priežiūros reglamentas), ir kabamajam įrenginiui skirtos statinio konstrukcijos gamintojo techniniais dokumentais.

II SKYRIUS NUOLATINĖ PLATFORMINIŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA

6. Prieš pradėdamas platforminį įrenginį naudoti pirmą kartą, jo savininkas turi sudaryti sutartį dėl platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimo su pasirinkta akredituotąja potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaiga (toliau – akredituotoji įstaiga) ir, gavęs akredituotosios įstaigos išvadą, kad platforminis įrenginys tinkamas naudoti, saugus žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai, užregistruoti jį Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre (toliau – Registras) Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. 645 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Registre neužregistruotą platforminį įrenginį naudoti draudžiama.

7. Platforminio įrenginio savininkas privalo turėti platforminio įrenginio techninių dokumentų bylą (pasą), kuri turi būti saugoma ir dokumentais, susijusiais su platforminio įrenginio priežiūra, pildoma visą platforminio įrenginio naudojimo laiką tol, kol jis bus perduotas atliekų tvarkytojui Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka. Platforminio įrenginio techninių dokumentų byloje (pase) turi būti šie duomenys ir dokumentai:

7.1. platforminio įrenginio gamintojo pateikti techniniai dokumentai, instrukcijos, būtini platforminiam įrenginiui tinkamai naudoti, prižiūrėti, remontuoti ir jo veikimui tikrinti (toliau – techniniai dokumentai);

7.2. EB arba ES atitikties deklaracija, jeigu platforminis įrenginys pagamintas įsigaliojus techniniam reglamentui „Mašinų sauga“;

7.3. platforminio įrenginio priežiūros žurnalas, kuriame chronologine tvarka turi būti daromi įrašai apie nuolatinės priežiūros veiksmus, apžiūrų rezultatus, remontus (veiksmų atlikimo data ir juos atlikęs subjektas – juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė), avarijas, gedimus, veikimo sutrikimus, modifikavimus (data, pobūdis), techninės būklės tikrinimus ir kitus su platforminio įrenginio priežiūra susijusius veiksmus (veiksmų atlikimo data ir juos atlikęs subjektas – juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė);

7.4. platforminio įrenginio savininko duomenys (juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas ir buveinės adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas (gimimo data, jeigu nėra asmens kodo), telefono ryšio numeris, el. pašto adresas ir deklaruotos gyvenamosios vietos adresas) ir įrašo data;

7.5. platforminio įrenginio sumontavimo vieta ir data (metai, mėnuo, diena);

7.6. kabamajam įrenginiui skirtos statinio konstrukcijos techniniai parametrai (jeigu kabamasis platforminis įrenginys sumontuotas nuolat naudoti);

7.7. jeigu platforminio įrenginio savininkas fizinis asmuo neatlieka jo nuolatinės priežiūros pats, – platforminio įrenginio priežiūros meistro vardas, pavardė, paskyrimo pareigoms dokumento ar sutarties su nuolatinę platforminio įrenginio priežiūrą atliekančiu fiziniu asmeniu (pagal Taisyklių 8.2.2 papunkčio nuostatas) kopija;

7.8. platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimo išvados;

7.9. platforminio įrenginio užregistravimo Registre pažyma ar platforminio įrenginio registravimo pažymėjimas;

7.10. planinių platforminio įrenginio apžiūrų ir remontų grafikas;

7.11. su platforminio įrenginio priežiūra susiję dokumentai (vėliausiai atlikto varžų matavimo protokolas, atliktų remontų ataskaitos, naudotų medžiagų, pakeistų konstrukcijų, įtaisų, detalių ar elementų žymenys, sertifikatai, avarijų tyrimo aktai, dokumentuoti duomenys apie gedimus, veikimo sutrikimus ir kiti su platforminio įrenginio priežiūra ir naudojimu susiję dokumentai ir duomenys);

7.12. jeigu atlikta modifikacija, informacija apie ją (techninė byla) pagal Techninio reglamento „Mašinų sauga“ 7 priedo reikalavimus, nekartoiant platforminio įrenginio gamintojo pateiktų duomenų ir informacijos, kuri nepasikeitė po modifikacijos, jeigu šios informacijos nebūtina kartoti pasikeitusioms platforminio įrenginio techninėms charakteristikoms ir savybėms apibrėžti.

8. Platforminio įrenginio savininkas:

8.1. nuolatinę platforminio įrenginio priežiūrą turi teisę atlikti pats, jei jis:

8.1.1.yra fizinis asmuo, turintis kvalifikaciją ar specialių žinių ir įgūdžių, kaip nustatyta Reikalavimuose asmenų, atliekančių nuolatinę potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą, darbuotojų, pertvarkančių potencialiai pavojingus įrenginius, ir darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų kvalifikacijai arba specialiosioms žinioms ir įgūdžiams, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. A1-333 „Dėl Reikalavimų asmenų, atliekančių nuolatinę potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą, darbuotojų, pertvarkančių potencialiai pavojingus įrenginius, ir darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų kvalifikacijai arba specialiosioms žinioms ir įgūdžiams patvirtinimo“;

8.1.2.yra juridinis asmuo, paskyręs nuolatinei platforminio įrenginio priežiūrai atlikti darbuotoją (-us) (platforminio įrenginio priežiūros meistrą ir, jeigu reikia, kitus nuolatinę priežiūrą atliekančius darbuotojus), atitinkantį (-ius) Taisyklių 8.1.1 papunktyje nustatytus reikalavimus kvalifikacijai arba specialiosioms žinioms ir įgūdžiams;

8.1.3.turi nuolatinei platforminio įrenginio priežiūrai atlikti reikalingą įrangą, prietaisus ir kitas darbai reikalingas priemones, nustatytas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Būtiniausios įrangos, prietaisų ir priemonių, reikalingų nuolatinei potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrai atlikti, sąrašę;

8.1.4.yra apsidraudęs civilinės atsakomybės draudimu pagal Potencialiai pavojingų

įrenginių priežiūros įstatymo 11 straipsnio 3 dalį;

8.2. jeigu neatlieka nuolatinės platforminio įrenginio priežiūros pats, turi sudaryti sutartį dėl nuolatinės platforminio įrenginio priežiūros:

8.2.1. arba su juridiniu asmeniu, kuris atitinka Taisyklių 8.1.2–8.1.4 papunkčiuose nustatytus reikalavimus;

8.2.2. arba su fiziniu asmeniu, kuris atitinka Taisyklių 8.1.1, 8.1.3 ir 8.1.4 papunkčiuose nustatytus reikalavimus.

9. Platforminio įrenginio savininkas užtikrina, kad:

9.1. platforminis įrenginys būtų saugiai naudojamas ir palaikoma reikiama jo techninė būklė, vadovaujantis platforminio įrenginio techniniais dokumentais, Taisyklėmis, Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, Darbo įrenginių naudojimo bendraisiais nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102 „Dėl Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“, ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų, kitų žmonių saugą ir sveikatą, aplinkos apsaugą, tol, kol jis bus Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka perduotas atliekų tvarkytojui ir išregistruotas iš Registro;

9.2. darbinėje platformoje prie valdymo pulto gerai matomoje vietoje būtų pritvirtinta apkrovų lentelė, kurioje būtų nurodytos pagrindinės platformos ir platformos pailginimų konkrečių konfigūracijų vardinės apkrovos ir apkrovų paskirstymo apribojimai, platforminis įrenginys būtų paženklintas, nurodant jo tipą (markę); užrašai, ženklai, informacinės lentelės, kurios pagal platforminio įrenginio techninius dokumentus turi būti pritvirtintos prie platforminio įrenginio konstrukcijos, valdymo, kontrolės ir saugos įtaisų, būtų lengvai įskaitomi ir suprantami;

9.3. nuolatinę platforminio įrenginio priežiūrą atliekantys asmenys būtų aprūpinti visais šiai priežiūrai atlikti būtinais platforminio įrenginio techniniais dokumentais;

9.4. pagal gamintojo pateiktus techninius dokumentus būtų sudarytas planinių platforminio įrenginio apžiūrų ir remonto grafikas;

9.5. būtų nustatyta platforminio įrenginio priežiūros žurnalo pildymo tvarka ir paskirti už tai atsakingi asmenys;

9.6. platforminis įrenginys būtų eksploatuojamas tik turint akredituotosios įstaigos išvadą, kad platforminis įrenginys yra tinkamas naudoti, saugus žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai;

9.7. platforminio įrenginio remontui naudojamos medžiagos, mazgai, elementai ir detalės būtų parenkamos pagal gamintojo pateiktus platforminio įrenginio techninius dokumentus. Skaičiuojamųjų elementų ir detalių, naudojamų platforminio įrenginio remontui, metalo kokybė turi būti patvirtinta gamintojo kokybės sertifikatais. Jei remontuojamo platforminio įrenginio techniniuose dokumentuose metalinių konstrukcijų medžiagų markės bei savybės nenurodytos, tinkamos medžiagos parenkamos atlikus gamintojo naudoto metalo tyrimus;

9.8. remontuojant metalines platforminio įrenginio konstrukcijas, skaičiuojamieji elementai būtų suvirinami pagal standartuose nustatyta tvarka parengtus ir patvirtintus suvirinimo procedūrų aprašus; suvirinti skaičiuojamuosius metalinių platforminio įrenginio konstrukcijų elementus būtų leidžiama tik atestuotiesiems ir turintiems kvalifikacijos pažymėjimą (sertifikatą) suvirintojams. Suvirinimo darbų kokybės dokumentai (naudotų medžiagų sąrašas, jų sertifikatai, suvirinimo procedūrų aprašai, suvirintojo atestavimo dokumentų kopijos ir kt.) turi būti saugomi platforminio įrenginio techninių dokumentų byloje (pase);

9.9. platforminio įrenginio naudojimas būtų nedelsiant sustabdytas, kai atsiranda platforminio įrenginio naudojimo sutrikimų, gedimų, įtrūkimų, deformacijų ar kitų pavojų keliančių veiksnių, įrenginys neleistinai nusidėvi ar kai kabamajam įrenginiui skirta statinio konstrukcija yra netinkama saugiai naudoti, ar kai atliekant nuolatinę platforminio įrenginio

priežiūrą ar platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimą nustatoma, kad gali įvykti platforminio įrenginio avarija, kad platforminis įrenginys kelia grėsmę žmonių sveikatai, gyvybei, turtui ar aplinkai, ir, pašalinus nustatytus platforminio įrenginio trūkumus, jo naudojimas būtų atnaujintas Taisyklių nustatyta tvarka;

9.10. būtų pašalinti akredituotosios įstaigos nustatyti trūkumai, susiję su platforminio įrenginio naudojimu, priežiūra ar nenaudojamo platforminio įrenginio saugojimu (laikymu);

9.11. modifikuojant platforminį įrenginį būtų laikomasi esminių techniniame reglamente „Mašinų sauga“ nustatytų saugos ir sveikatos reikalavimų;

9.12. būtų pranešta apie platforminio įrenginio avariją ir su jo naudojimu susijusius nelaimingus atsitikimus bei žalą aplinkai ar turtui, organizuotas avarijos padarinių lokalizavimas, likvidavimas ir avarijos tyrimas, vadovaujantis Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-232/4-306 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatų patvirtinimo“.

10. Platforminio įrenginio priežiūros meistras arba Taisyklių 8.1.1 ar 8.2.2 papunktyje nurodytas asmuo, užtikrindamas tinkamą nuolatinę platforminio įrenginio priežiūrą ir saugų jo naudojimą, turi:

10.1. vadovaudamasis techniniais platforminio įrenginio dokumentais, sudaryti planinių apžiūrų ir remonto grafiką, prižiūrėti, kaip jo laikomasi, ir užtikrinti, kad platforminis įrenginys būtų tinkamos techninės būklės;

10.2. saugoti ir pildyti techninių dokumentų bylą (pasą) platforminio įrenginio savininko nustatyta tvarka;

10.3. nuolatinę platforminio įrenginio priežiūrą atlikti pats arba, jei yra paskirta kitų darbuotojų nuolatinę platforminio įrenginio priežiūrai pagal Taisyklių 8.1.2 papunktį atlikti, pavesti nuolatinę platforminio įrenginio priežiūrą atlikti kitiems paskirtiems darbuotojams, rūpintis, kad jie gautų visą informaciją, reikalingą platforminio įrenginio priežiūrai ir saugiam naudojimui užtikrinti, susipažintų su ja ir laikytųsi nustatytų reikalavimų;

10.4. užtikrinti, kad valdymo ir kontrolės įtaisai būtų tinkamai paženklinėti, apkrovų ir kitos informacinės lentelės būtų lengvai įskaitomos ir suprantamos;

10.5. užtikrinti, kad nuolatinės platforminio įrenginio priežiūros darbai būtų vykdomi saugiai;

10.6. rūpintis, kad techninės platforminio įrenginio būklės tikrinimai būtų atliekami nustatytu laiku, paruošti platforminį įrenginį techninei jo būklei patikrinti, apie tai pranešti akredituotajai įstaigai su ja sutartu būdu ir dalyvauti atliekant patikrinimą;

10.7. kontroliuoti, kad būtų pašalinti akredituotosios įstaigos eksperto nustatyti trūkumai, susiję su platforminio įrenginio technine būkle, naudojimu ir saugiu darbu iš darbinės platformos;

10.8. sustabdyti platforminio įrenginio naudojimą ar neleisti pradėti jo naudoti, jeigu platforminis įrenginys turi defektų ir (arba) jis naudojamas nesilaikant gamintojo nustatytų sąlygų ir Taisyklėse nustatytų reikalavimų, ir imtis priemonių, kad šie defektai ar pažeidimai būtų nedelsiant pašalinti. Sprendimą remontuoti platforminį įrenginį ir pradėti darbą po remonto platforminio įrenginio priežiūros meistras arba Taisyklių 8.1.1 ar 8.2.2 papunktyje nurodytas asmuo įrašo platforminio įrenginio priežiūros žurnale. Platforminio įrenginio naudojimas sustabdomas, jeigu:

10.8.1. platforminio įrenginio konstrukcijose nustatyti įtrūkimai, kiti defektai, mažinantys konstrukcijų stiprumą ir keliantys pavojų sveikatai bei saugai;

10.8.2. deformuota darbinė platforma, pažeisti darbinės platformos aptvarai, sugedę ar netinkamai veikia durelių užsklendimo ar darbinės platformos ilginimo mechanizmai arba yra kitų darbinės platformos pažeidimų;

10.8.3. neleistinais nudilę lynai, nesutvarkyti kėlimo ar pakabos mechanizmai, pažeista atsvarų sistema;

10.8.4. yra gedimų ar sutrikimų valdymo sistemoje;

10.8.5. sugedę ar nepatikimai veikia darbinės platformos kėlimo mechanizmų stabdžiai;

10.8.6. nesandari hidraulinė sistema;

10.8.7. sugedę ar nepatikimai veikia saugos įtaisai, apkrovos ribotuvas, avarinio nuleidimo (kėlimo) sistema ar signalizacija;

10.8.8. yra kitų gedimų, defektų ar veikimo sutrikimų, keliančių grėsmę žmonių saugai ir sveikatai, aplinkai ar turtui.

III SKYRIUS TECHNINĖS BŪKLĖS TIKRINIMAS

11. Platforminio įrenginio savininkas užtikrina, kad Taisyklių 13 punkte nustatytais atvejais platforminis įrenginys būtų paruoštas akredituotosios įstaigos atliekamam techninės būklės patikrinimui, apie tai su akredituotąja įstaiga sutartu būdu pranešta šiai įstaigai, jos ekspertams būtų sudarytos sutartyje dėl techninės būklės tikrinimo numatytos sąlygos atlikti patikrinimą ir pateikti reikalingi dokumentai (platforminio įrenginio techninių dokumentų byla (pasas), civilinės atsakomybės draudimo sutartis ar jos kopija ir atitinkami (pagal Taisyklių 8 punkto nuostatas) kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai ar jų kopijos, skyrimo pareigoms dokumentai ar jų kopijos ir (ar) sutartis ar jos kopija). Akredituotoji įstaiga po patikrinimo dokumentus grąžina platforminio įrenginio savininkui.

12. Akredituotosios įstaigos ekspertas techninės būklės tikrinimą atlieka pagal akredituotosios įstaigos parengtas ir patvirtintas platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimo procedūras, vadovaudamasis platforminio įrenginio gamintojo pateiktais techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

13. Jeigu platforminio įrenginio gamintojas nenustatė kitaip, techninės būklės tikrinimai turi būti atliekami:

13.1. prieš pradėdant platforminį įrenginį naudoti pirmą kartą;

13.2. perkėlus ir sumontavus platforminį įrenginį kitoje vietoje, jeigu perkeliant jis išardomas ir vėl surenkamas;

13.3. periodiškai:

13.3.1. dalinis techninės būklės tikrinimas (toliau – DTP) ne rečiau kaip vieną kartą per 12 mėnesių;

13.3.2. pilnutinis techninės būklės tikrinimas (toliau – PTP) ne rečiau kaip vieną kartą per 36 mėnesius (jei atliktas PTP, laikoma, kad atliktas ir DTP);

13.4. neplaniniais atvejais: po avarijos, gamtos reiškinių poveikio, modifikavimo, konstrukcijų remonto jas suvirinant, prieš pradėdant naudoti po neįprastų prastovų (jei platforminio įrenginio laikymo sąlygos turėjo neigiamą įtaką jo techninei būklei).

14. Prieš pradėdant platforminį įrenginį naudoti pirmą kartą, patikrinama, ar jis pažymėtas CE ženklu, ar pateikta EB ar ES atitikties deklaracija, ir atliekamas PTP. Jeigu platforminis įrenginys visiškai surinktas buvo išbandytas gamykloje ir yra gamintojo atliktus bandymus patvirtinantys dokumentai su bandymų rezultatais ir (arba) išvados, akredituotosios įstaigos ekspertas šių bandymų nekartoja.

15. Perkėlus ir sumontavus platforminį įrenginį kitoje vietoje, atsižvelgiant į tikrinimo periodiškumą ir platforminio įrenginio būklę, atliekamas DTP ar PTP.

16. Tikrinant platforminio įrenginio techninę būklę po avarijos ir kitais neplaniniais atvejais atliekamas PTP, papildomai nagrinėjamas avarijos tyrimo aktas, platforminio įrenginio techninės būklės įvertinimo po avarijos ar kito įvykio išvados, atliktų ekspertizių, tyrimų ir bandymų išvados, platforminio įrenginio remonto darbų, modifikavimo dokumentai ir kiti techninei būklei įvertinti reikalingi dokumentai.

17. Pasibaigus platforminio įrenginio gamintojo nurodytam jo naudojimo laikui, o jeigu jis nenurodytas – po 15 metų nuo pirmojo platforminio įrenginio panaudojimo dienos akredituotoji įstaiga turi atlikti PTP ir, siekdama nustatyti platforminio įrenginio konstrukcijų,

sistemų, mechanizmų ir jungčių būklės tinkamumą naudoti pagal gamintojo nustatytą paskirtį, turi įvertinti platforminio įrenginio techninę būklę, jo eksploataavimo sąlygas ir pagrįstai papildyti PTP laikančiųjų konstrukcijų ir suvirintųjų sujungimų neardomųjų bandymų metodais ar kitais papildomai parinktais tyrimais. Pasibaigus platforminio įrenginio naudojimo laikui, laikotarpiai tarp techninės būklės tikrinimų gali būti sutrumpinti atsižvelgiant į techninės būklės tikrinimo rezultatus, tačiau tokie sutrumpinti laikotarpiai negali būti trumpesni kaip 6 mėnesiai atliekant DTP ir 12 mėnesių atliekant PTP. Platforminio įrenginio savininkas privalo laikytis šių naujų akredituotosios įstaigos nustatytų laikotarpių tarp techninės būklės tikrinimų.

18. Atliekant techninės būklės tikrinimą turi dalyvauti platforminio įrenginio priežiūros meistras arba kitas sutartyje dėl platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimo nurodytas asmuo ir operatorius (jeigu platforminiam įrenginiui valdyti platforminio įrenginio savininkas yra paskyręs operatorių).

19. Jeigu, siekiant atlikti bandymą, reikia atjungti arba specialiai bandymui sureguliuoti platforminio įrenginio apkrovos ribotuvą ar kitus saugos įtaisus, bet gamintojas nėra nurodęs atlikti tokių bandymų, juos atlikti reikia tik tada, kai tai techniškai pagrįsta: po metalinių platforminio įrenginio konstrukcijų remonto, mechanizmų, laikančiųjų lynų arba grandinių keitimo ar remonto, platforminio įrenginio avarijos. Atjungti ir reguliuoti saugos įtaisus leidžiama tik gamintojo įgaliotam atstovui arba kitam sutartyje dėl platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimo nurodytam asmeniui.

20. Atlikdamas DTP ar PTP, akredituotosios įstaigos ekspertas patikrina Taisyklių 11 punkte nurodytus dokumentus, taip pat, jeigu tikrinamas kabamasis platforminis įrenginys, patikrina Statinių priežiūros reglamento 3 priede nurodytus statinio techninės priežiūros dokumentus, ar yra atliktas kabamajam įrenginiui skirtos statinio konstrukcijos techninės būklės tikrinimas ir kokie jo rezultatai. Po to atlieka platforminio įrenginio apžiūrą, jo veikimo patikrinimą ir bandymus.

21. Platforminio įrenginio PTP metu turi būti atliekama:

21.1. apžiūra ir veikimo patikrinimas;

21.2. statinis bandymas;

21.3. dinaminis bandymas.

22. Atliekant DTP, platforminis įrenginys apžiūrimas ir patikrinamas jo veikimas be bandomojo krovinio. Dinaminis ir statinis bandymai neprivalomi. Jeigu akredituotosios įstaigos ekspertas, atsižvelgdamas į platforminio įrenginio techninę būklę, pagrįstai nusprendžia, kad šie bandymai reikalingi, jie turi būti atlikti.

23. Atliekant platforminio įrenginio apžiūrą ir jo veikimo patikrinimą, turi būti įvertinta:

23.1. laikančiųjų konstrukcijų (tarp jų kabamajam įrenginiui skirtų statinio konstrukcijų), darbinės platformos konstrukcinių elementų, suvirintųjų sujungimų, grandinių, lynų ir jų tvirtinimo vietų būklė – įtrūkimai, deformacijos, korozija, dilimas ar kiti defektai, lankstinių jungčių būklė – ašių ir pirštų tvirtinimo patikimumas ar nudilimas;

23.2. ar darbinės platformos aptvarai, grindys, kojų apsaugos įrengti taip, kaip nurodyta platforminio įrenginio techniniuose dokumentuose, ar atitinka saugos reikalavimus;

23.3. ar įrengti ir tinkamai veikia visi techniniuose dokumentuose nurodyti valdymo įtaisai, ar visas funkcijas jais valdomi mechanizmai atlieka tinkamai;

23.4. ar tinkamai veikia stabdymo ir avarinio stabdymo įtaisai, apkrovos ribotuvai, galiniai ir avariniai jungikliai;

23.5. elektros kabelių, įžemintuvų, hidraulinės sistemos būklė;

23.6. ar įrengti ir tinkamai veikia visi techniniuose dokumentuose nurodyti saugos įtaisai;

23.7. ar tinkamas apšvietimas;

23.8. ar tinkamai veikia avarinio nuleidimo (pakėlimo) mechanizmai;

23.9. ar tinkamai veikia signalizacija;

23.10. ar užrašai, ženklai, apkrovų ir kitos informacinės lentelės, kurios pagal platforminio įrenginio techninius dokumentus turi būti pritvirtintos prie platforminio įrenginio konstrukcijų, valdymo, kontrolės ir saugos įtaisų, lengvai įskaitomi ir suprantami;

23.11. ar platforminis įrenginys pastatytas, sumontuotas ir įrengtas pagal projektą ir gamintojo pateiktų techninių dokumentų reikalavimus;

23.12. ar atlikti kiti platforminio įrenginio techniniuose dokumentuose nustatyti patikrinimai.

24. Atliekant bandymus su apkrova, bandomasis krovinys išdėstomas tolygiai ant darbinės platformos grindų. Bandymams naudojami tik pasverti kroviniai. Jei darbinėje platformoje yra žmonių, bandymus atlikti draudžiama.

25. Atliekant statinį bandymą, tikrinamas platforminio įrenginio laikančiosios konstrukcijos, darbinės platformos ir jos elementų stipris, platforminio įrenginio stovumas, nesvirumas, stabdymo įtaisų veiksmingumas. Jeigu platforminio įrenginio techniniuose dokumentuose nenurodyta kitaip, bandymai atliekami į darbinę platformą pakrovus krovinį, kurio svoris 1,25 karto viršija vardinę apkrovą, pakeliant ją 10–15 cm nuo įlaipinimo aikštelės (pastatomojo platforminio įrenginio atveju) arba nuo žemės paviršiaus (kabamojo platforminio įrenginio atveju) ir laikant 10 minučių. Jeigu platforminiame įrenginyje įrengtas apkrovos ribotuvas, darbinė platforma su ribotuvo leidžiama apkrova pakeliama į 10–15 cm aukštį ir į ją pakraunami papildomi kroviniai, kol jų svoris pasieks 1,25 vardinės apkrovos.

26. Statinio bandymo rezultatai pripažįstami teigiamais, jeigu bandymo metu:

26.1. darbinė platforma per 10 minučių nenusileidžia ant įlaipinimo aikštelės ar žemės;

26.2. platforminio įrenginio laikančiojoje konstrukcijoje, jos elementuose ar mazguose neatsirado įtrūkimų, gedimų, liekamųjų deformacijų ar kitų defektų;

26.3. traukos lynas nepraslysta per varantįjį skriemulį.

27. Jeigu statinio bandymo rezultatai yra teigiami, atliekami kiti bandymai.

28. Baigus statinį bandymą, atliekamas apkrovos ribotuvo (apsauginio vožtuvo) bandymas. Jei platforminio įrenginio techniniuose dokumentuose nenurodyta kitaip, apkrovos ribotuvas nustatomas vardinei apkrovai. Ribotuvas turi suveikti apkrovai pasiekus bandymui nustatytą ribą.

29. Atliekant dinaminį bandymą, tikrinamas platforminio įrenginio mechanizmų ir saugos įtaisų veikimo patikimumas. Jeigu platforminio įrenginio techniniuose dokumentuose nenurodyta kitaip, dinaminis bandymas atliekamas į darbinę platformą pakrovus krovinį, kurio svoris 1,10 karto viršija vardinę apkrovą. Bandymą sudaro ne mažiau kaip trys darbinės platformos pakėlimo ir nuleidimo (jeigu techniniuose dokumentuose nurodyta, ir avarinio nuleidimo) iki kraštinių padėčių ciklai.

30. Po bandymų būtina pakartotinai apžiūrėti apkrovos veikiamus konstrukcijos elementus ir jų tvirtinimus – ar nėra įtrūkimų ar deformacijų.

31. Akredituotosios įstaigos ekspertas, atlikęs platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimą prieš pradedant jį naudoti pirmą kartą, parengia jam registruoti Registre reikalingą platforminio įrenginio techninių dokumentų išrašą ir jį pateikia platforminio įrenginio savininkui.

32. Atlikęs platforminio įrenginio techninės būklės tikrinimą, akredituotosios įstaigos ekspertas dviem egzemplioriais parengia tikrinimo išvadą, kurioje nurodo, ar platforminis įrenginys tinkamas naudoti, saugus žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai, taip pat nurodo tikrinimo rezultatus, atlikto tikrinimo datą (metai, mėnuo, diena) ir kito techninės būklės tikrinimo datą (metai, mėnuo, diena). Matomoje platforminio įrenginio vietoje (pvz., ant platforminio įrenginio ženklinimo lentelės) ekspertas pritvirtina neištrinamą žymenį (lipduką) su kito tikrinimo data (metai, mėnuo), taip pat padaro atitinkamą įrašą platforminio įrenginio priežiūros žurnale. Vieną išvados egzempliorių saugo platforminio įrenginio savininkas, o antrą – akredituotoji įstaiga (šis egzempliorius gali būti saugomas elektronine forma). Akredituotosios įstaigos eksperto atliktų platforminio įrenginio techninės būklės

tikrinimų išvadas platforminio įrenginio techninių dokumentų byloje (pase) platforminio įrenginio savininkas turi saugoti visą jo naudojimo laiką.

33. Akredituotosios įstaigos ekspertui nustačius, kad platforminis įrenginys netinkamas naudoti, nesaugus žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai, platforminio įrenginio savininkas turi nutraukti jo naudojimą ir užtikrinti, kad nustatyti trūkumai būtų pašalinti. Pašalinus trūkumus, turi būti gauta akredituotosios įstaigos išvada, kad platforminis įrenginys tinkamas naudoti, saugus žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai, arba turi būti užtikrinta, kad platforminis įrenginys būtų perduotas atliekų tvarkytojui Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Dokumentai (įskaitant dokumentus, kuriuose yra asmens duomenų) saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka Taisyklėse ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytais terminais. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir duomenų valdytojo, į kurį kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas
Nr. [A1-382](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11710

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. A1-52 „Dėl Kabamųjų ir pastatomųjų platforminių įrenginių naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas
Nr. [A1-386](#), 2020-05-08, paskelbta TAR 2020-05-08, i. k. 2020-09959

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. A1-52 „Dėl Kabamųjų ir pastatomųjų platforminių įrenginių naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo